

AI pre **pedagógov**

**Praktický sprievodca prvými krokmi
svetom umelej inteligenci**

Čo v **príručke** nájdete

1

Umelá inteligencia v našom živote

2

Ako využívať AI v práci pedagóga

3

Ktorý nástroj AI je pre mňa najlepší?

4

Umenie promptovania: Ako vytážiť z AI maximum

5

Zopár užitočných rád na záver

Umelá inteligencia v našom živote

Máme pre vás jednoduchú úlohu. Skúste si sami pre seba odpovedať na otázku:
*Ktoré z týchto nástrojov a funkcií **využívam v bežnom živote?***

- ☐ Textové editory, ktoré mi pri písaní správ v smartfóne samé dopĺňajú a opravujú slová.
- ☐ Navigáciu, ktorá mi pomáha s hľadaním najlepšej trasy.
- ☐ E-mailovú schránku, ktorá mi automaticky triedi poštu a filtruje spam.
- ☐ Online prekladače, ktoré mi preložia akýkoľvek text z cudzieho jazyka.
- ☐ Aplikácie ako YouTube, Netflix, Facebook či Instagram, ktorých algoritmus mi automaticky ponúka obsah podobný tomu, ktorý sledujem.
- ☐ Odomykanie zariadení (napr. smartfónu) pomocou odtlačku prsta alebo tváre (biometria).

V tejto chvíli možno už tušíte, kam tým smerujeme. Umelá inteligencia totiž nie je iba **ChatGPT a jemu podobné nástroje**, ktoré momentálne zažívajú obrovský boom. Umelá inteligencia je tu s nami už niekoľko rokov, možno desaťročí, často bez toho, aby sme si ju vôbec uvedomovali. Pôvodne vznikla ako nástroj na **automatizáciu procesov a spracovanie dát**, ktoré by pre človeka boli časovo náročné. Jej vývoj smeroval od neviditeľného asistenta na pozadí až k dnešným nástrojom, s ktorými môžeme priamo komunikovať. Vyššie uvedené príklady dnes predstavujú iba zlomok toho, kde všade a v akých formách sa AI využíva.

Cieľom tejto príručky nie je zahltiť vás poznatkami o vzniku a vývoji umelej inteligencie, ale priniesť vám **jednoduché praktické tipy**, ktoré môžete využívať vo vašej **pedagogickej praxi**. Ak ste v používaní AI ešte len na začiatku, táto príručka vám výborne poslúži ako sprievodca vašimi prvými krokmi.

Základné pojmy, vďaka ktorým sa vo svete AI nestratíte

AI (Umelá inteligencia)

AI (z anglického *artificial intelligence* = umelá inteligencia) je súhrnný názov pre technológie a systémy, ktoré dokážu napodobňovať ľudské myslenie, učiť sa z dát, riešiť problémy a vykonávať úlohy vyžadujúce si kognitívnu činnosť.

Jazykový model (LLM)

LLM (z anglického *large language model* = veľký jazykový model) je špecifický typ umelej inteligencie, ktorý je **trénovaný na obrovskom množstve textov**. Vďaka tomu **rozumie kontextu** ľudskej reči, **dokáže predvídať** slová a plynule **generovať texty**, odpovedať na otázky, **prekladať**, sumarizovať alebo upravovať existujúce materiály (príkladom sú nástroje ako **ChatGPT, Claude, Gemini, Copilot** a pod.).

Prompt

Prompt je jednoducho povedané **textové zadanie, otázka alebo inštrukcia**, ktorú zadávame umelej inteligencii. **Kvalita výstupu**, ktorý od AI dostaneme, priamo **závisí od kvality nášho promptu**. Čím jasnejšie zdefinujeme svoju požiadavku (napr. cieľovú skupinu, formát, tému či dĺžku), tým presnejší a užitočnejší výsledok získame.

AI halucinácie

Je dôležité pamätať na to, že AI **nemá vlastné vedomie** a chýba jej **ľudský úsudok** a **kritické myslenie**. Z tohto dôvodu sa môže stať, že občas s veľkou istotou vygeneruje nesprávne, zavádzajúce alebo úplne **vymyslené informácie** (tzv. **halucinácie**). Výstupy z AI by preto vždy mali slúžiť len ako návrhy a vyžadujú si **ľudskú korektúru a kritické overenie**.

Deepfake

Umelá inteligencia **nie dobrá ani zlá, je neutrálna**. Záleží na tom, s akým úmyslom ju používame. V prostredí internetu s istotou narazíte aj na taký obsah vygenerovaný pomocou AI, ktorý je manipulatívny, klamlivý a vznikol s cieľom uškodiť konkrétnej osobe alebo skupine ľudí. Najčastejším príkladom sú **tzv. deepfakes** alebo **deepfake videá/fotky**. Ide o technológiu, ktorá dokáže vytvoriť mimoriadne presvedčivé **falošné videá, fotografie alebo zvukové nahrávky** reálnych ľudí robiacich/hovoriacich vecí, ktoré nikdy neurobili/nepovedali. Pre pedagógov je to kľúčová téma **v oblasti rozvoja mediálnej gramotnosti a kritického myslenia u žiakov**, ktorú je dôležité v modernom vyučovaní otvárať.

Prečo využívať AI v práci pedagóga

V školskom prostredí AI nepredstavuje náhradu pedagóga, ale **digitálneho asistenta**, ktorý vám vie ušetriť hodiny času pri administratíve, vymýšľaní aktivít či príprave materiálov.

Tu sú 3 kľúčové dôvody, prečo sa oplatí AI vyskúšať:

Prispôbenie vyučovania potrebám žiakov

Každý žiak má iné tempo, štýl učenia a rozličné potreby vo vzdelávaní. AI dokáže vysvetliť jednu tému rôznymi spôsobmi a prispôbiť výklad, materiály, príklady a cvičenia individuálnym potrebám žiakov.

Prevencia vyhorenia

Pomocou AI je možné automatizovať mnohé úlohy, ktoré predstavujú administratívnu záťaž pre pedagóga.

Profesijný rast a príprava na budúcnosť

Predpokladá sa, že väčšina profesií bude do 10 rokov využívať AI. Aj keď učiteľské povolanie s najväčšou pravdepodobnosťou nebude nikdy nahradené AI, jej využívanie v práci pedagóga môže priniesť zefektívnenie mnohých procesov, lepšie výsledky a **viac času na tie aspekty vzdelávania, na ktorých skutočne záleží.**

V čom AI môže pomôcť žiakom:

Okamžitá spätná väzba

AI vie žiakovi vytvoriť cvičenia a úlohy na preskúšanie učiva a bezprostredne mu poskytne opravu jeho chýb, čím si žiak naučenú látku a súvislosti ľahšie upevní.

Dostupnosť 24/7

„AI doučovateľ“ je k dispozícii kedykoľvek.

Inklúzia

AI dokáže prispôbiť učebnú látku aj pre žiakov so špeciálnymi potrebami (napr. zjednodušenie textov, prevod textu na reč a pod.)

S akými konkrétnymi úlohami vám AI môže pomáhať:

Príprava materiálov

Rýchle vytváranie pracovných listov, príkladov a cvičení.

Individualizácia

Pomoc pri prispôbení úloh rôznym úrovniam.

Spätná väzba

Analýza textov študentov a návrhy na zlepšenie.

Zjednodušenie

Vysvetlenie zložitých konceptov primerane veku žiakov.

Administratíva

Pomoc s písaním e-mailov, článkov na stránku školy a pod.

Tvorba zápisníc z porád

Nahrajte si zvukový záznam z porady a nechajte AI, aby vám obsah porady spracovala vo forme zápisnice. To isté môžete urobiť napr. ak si potrebujete spracovať poznámky zo školenia a pod.

Koniec ukážky e-booku

Ďakujeme, že ste si našli chvíľu a prelistovali si týchto pár strán. Sú len malou časťou toho, čo v príručke nájdete.

V kompletnej verzii nájdete všetky ostatné kapitoly, aktivity a nápady rozpísané krok za krokom vrátane praktických tipov.

Sú pripravené tak, aby ste ich mohli použiť priamo vo výučbe bez zdĺhavej prípravy. Veríme, že vám ušetrí čas a prinesú do výučby niečo nové.